نەسىردىن ئەپەندى لەتىپىلىرىدىن

دۇردانىلەر

(2)

شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

نەسىردىن ئەپەندى لەتىپىلىرىدىن

دۇردانىلەر

(2)

شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

责任编辑：米克丽·阿布都热合曼
责任校对：阿布列孜·阿巴斯
伊巴代提·亚森
封面设计：阿里甫·夏
技术编辑：买买提艾力·里提甫

阿凡提笑话的人生智慧

（2）

（维吾尔文）

艾克拜尔.吾拉木　整理

新 疆 青 少 年 出 版 社 出 版
（乌鲁木齐市胜利路100号 邮编：830001）
新疆新华书店发行　新疆新华印刷二厂印刷
850×1168 毫米　32 开本　3.375 印张
2002 年 5 月第 1 版　2006 年 1 月第 2 次印刷
印数：5071—8070

ISBN7－5371－4032－4/C·107　定价:5.00 元
如有印刷装订问题请直接同出版社调换

مەسئۇل مۇھەررىرى: مېھرى ئابدۇراخمان
مەسئۇل كوررېكتورلىرى: ئابلىز ئابباس
ئىبادەت ياسىن
مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: غالىب شاشاھ
تېخنىك رېداكتورى: مۇھەممەد ئەلى لىتىپ

نەسرىدىن ئەپەندى لەتىپىلىرىدىن دۇردانىلەر
(2)

نەشرگە تەييارلىغۇچى: ئەكبەر غۇلام

*

شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 100 - قورۇ، پ: 830001)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا 2 - باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
ئۆلچىمى: 850×1168مم، 32 كەسلەم، باسما تاۋىقى: 3.375
2002 - يىل 5 - ئاي 1 - نەشرى
2006 - يىل 1 - ئاي 2 - بېسىلىشى
ISBN7—5371—4032—4/C・107
سانى: 5071—8070
باھاسى: 5.00 يۈەن
بېسىلىشتا، تۈپلەشتە خاتالىق بولسا نەشرىياتىمىزغا ئەۋەتىڭ، تېگىشىپ بېرىمىز.

مۇندەرىجە

راستلىقىغا ئىشەنگۈم كەلمەيۋاتىدۇ 1

قورغاننى بارماق بىلەن ئالغىلى بولمايدۇ 2

مېيى يوق قۇيرۇق 3

ھەميان ۋە ئالماس ئۈزۈك 4

ھۆددىسىدىن چىقالماسلىق 5

ئاللانىڭ ئىرادىسى 6

ئەقىل ۋە ھوقۇق 7

ئەمەلدارلار 8

پارىغا كەلگەن قوينىڭ ئۈستىخىنى 9

ئەپەندى — ئېشەكبېشى 10

قېنى ئال، ئېسىل بەقسەم تونۇم! 11

كىم ھاماقەت؟ 12

شاپاقنى ئېشەك يەيدۇ 13

قانداق كەلسە شۇنداق ئۇرۇش 14

نەملىك ۋە نان 15

ئۆزىڭىز تېپىڭ 16

پەرمانغا بىنائەن 17

پۇل بىلەن سۇ ئوخشاش 18

باغاق 19

ئۇمۇ ئەمەس، بۇمۇ ئەمەس 20

سىزنى تەكپۈك بولسۇن دەپ 21

جاھىل ئېشەك 22

ئۆز ئەقلىنى ئىشلەتمەيدۇ 23

قىياپەت ۋە ئەقىل 24

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

سېمىز بىلەن ئورۇقنىڭ سەۋەبى 25
ئالىيلىرى گەپ قىلغاندا زەن قويۇپ ئاڭلاش
كېرەك 26
ئالىيلىرنى كۆرەلمەي قالمىسۇن دەپ 27
خۇدا قارارىنى ئۆزگەرتىپتۇ 28
باينىڭ جېنى بىر مىس يارماققا يارايدۇ 29
تۇخۇمنى تىك تۇرغۇزۇش 30
قۇلايلىق بولۇش ئۈچۈن 31
چۈشكۈرۈش 32
كۆزى تويماپتۇ 33
پۇل كېرەكمۇ ياكى كاللىمۇ 34
بېشىنى ئېگىش 35
ئۆكۈزنىڭ دوستى 36
ئەكسىچە سىناپ بېقىڭ 37
خوراز ۋە قوچقار سوقۇشتۇرۇش 38
ساۋابلىق ئىش 39
خاپا بولماڭ 40
پىخسىقنىڭ كارامىتى 41
ئۇ دۇنيا بىلەن بۇ دۇنيانىڭ ئارىلىقى 42
ناتونۇش يىل، ئاي، كۈن 43
پەرىجەمنى مىنگەشتۈرۈۋېلىڭ 44
خورەك بىلەن ئۇيقۇنى ھەيدەۋاتىمەن 45
راست گەپ ۋە يالغان گەپ 46
خۇرجۇن يىتۇپ كەتتى 47
ئۆزۈڭلارنى ئۆگزىدىن تاشلاپ كۆرۈڭلار 48
ئوخشاش كۆزدە قاراش 49
يەردىن بىرگەز ئېگىزلىكتە 50
سوئالغا يارىشا جاۋاب 51

كۆن بىلەن ئاي 52
مەن ئوغرىنى قوغلاۋاتىمەن 53
ئۆيدە گۆش قالماپتۇ 54
قولىقىڭىزغا پاختا تىقىۋېلىڭ 55
كەلمىسەڭلارمۇ بولىدۇ.................................. 56
ئارتۇق يېرىنى ھەرىدىۋېتەي............................. 57
ئارقامدىكى ئادەمدىن سوراڭ 58
بىرى كانىيىنى كۆيدۈرۈۋالغان چاغدا 59
خىجىللىقىمدىن يەيمەن................................. 60
يوغان بېلىقتىن بىرنى تۇتۇۋالدىم 61
شەھەرگە كىرىدىغان ۋاقتىم يوق........................ 62
قازانغا قىيالماسلىق 63
يۈرىكىمدە ئوت كۆيۈۋاتىدۇ 64
بەرمەسلىك باھانىسى 65
سىز چىداپ تۇرالىسىڭىزلا 66
خاتىرىسىنى يوقاتقان بىمار 67
ئاللىقاچان ئۆلۈپ كەتتىمكىن دەپتىمەن.................. 68
چىرايلىق قىياپىتىڭىز 69
نەدە خىزمەت بولسا شۇ يەرگە........................... 70
ئاغزىڭىزنىڭ چۆرىسىنى ئويۇپ قويسام كۆلمەيسىز...... 71
ئاۋۋال كۆزىڭىزنى داۋالايلى.............................. 72
قەرز سۈيلىگەندە 73
راست گەپنىڭ قىممىتى 74
ئىتىم يادىمغا كېلىپ قالدى 75
غەلىتە چۈش 76
قولۇمدىن كەلگىنىنى قىلىمەن 77
غەيۋەت ـ شىكايەتتىن قانداق ساقلانغىلى بولىدۇ؟ ... 78
تىلىمنىڭ ئۇچىغا باغلاپ قويۇڭ 79

ئادىل ئىشەك 80
تىلىمنى چىشىمغا باغلاپ قويدۇم 81
ئەقلىگە نەپسى مىنىۋالغاندا 82
مەخپىيەتلىك 83
ھۇرۇن ئەپەندى 84
ئەگەر ئوغرىلىق قىلمىساڭ 85
ئەزرائىل قېرىپ كېتىدۇ 86
مەن نېمە ئويلاۋاتىمەن 87
جەننەتمۇ تايىنلىقكەن 88
ئادەم نېمىشقا ئەسنەيدۇ؟ 89
سۇغا غەرق بولىمىز 90
قايسى سازنىڭ ئاۋازى مۇڭلۇقكەن؟ 91
قېچىر خالىغان يەرگە 92
بىرلا نەرسە كەملىك قىلدى 93
جەننەت بىلەن دوزاخ توشقۇچە 94
ئېشەككە ئېشەك سۆيۈنچە 95
قانداق ياتسا ئوبدان ئۇخلىغىلى بولىدۇ؟ 96
ئەتىيازنى ئېلىپ قېلىڭ 97
ئۇخلاۋاتىمەن 98
ئۆيۈمنى ۋەيران قىلىۋەتتىڭىز 99
ئۇيقۇم قاتتىق 100

راستلىقىغا ئىشەنگۈم كەلمەيۋاتىدۇ

ئەپەندى ئۈن - گۈرۈچ سودىسى قىلىدىغان بىر سودىگەرنىڭ قېشىدا قاراپ تۇرسا، مەھەللىدىكى ئالدامچى، ھەم پىخسىق بىرەيلەن گۈرۈچ سېتىۋالغىلى كەپتۇ. ئۇ گۈرۈچنى ئېلىپ بولۇپ پۇلنى تۆلىگەندىن كېيىن، ماڭاي دەپ تۇرۇشىغا، گۈرۈچ سودىگىرى ئادىتى بويىچە ئۇنىڭدىن:

— پۇلنى تۆلىدىڭىزمۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

پىخسىق بېشىنى لىڭشىتىپتۇ. بىراق سودىگەر يەنىلا ئىشەنچ قىلالماي، قېشىدىكى ئەپەندىدىن سوراپتۇ:

— ئۇ راستىنلا پۇلنى تۆلىدىمۇ؟

— ئۇنىڭ پۇل تۆلىگىنىنىغۇ كۆردۈم، بىراق ئۇنىڭ راستلىقىغا ئىشەنگۈم كەلمەيۋاتىدۇ، — دەپتۇ ئەپەندى.

قورغاننى بارماق بىلەن ئالغىلى بولمايدۇ

ئەپەندى ئوفېتسىر چاغلىرىدا، بىر قېتىم جەڭدىن يې-ڭىلىپ ئالدىنقى سەپتىن قايتىپ كەپتۇ. پادىشاھ غەزەپلەن-گەن هالدا:

— ئەپەندى، سىز بۇ قېتىمقى جەڭدە ئىنتايىن چوڭ سەۋەنلىك ئۆتكۈزدىڭىز، سىز ئەسلىدە ئاۋۋال ماۋۇ شەھەرنى ئېلىشىڭىز، ئاندىن ماۋۇ رايوننى ئىگىلىشىڭىز، ئاندىن ماۋۇ قورغاننى ئېلىشىڭىز كېرەك ئىدى، — دەپتۇ پادىشاھ بارمىقى بىلەن خەرىتىنى كۆرسىتىپ تۇرۇپ.

ئەسلىدىلا تېرىكىپ تۇرغان ئەپەندى پادىشاھقا:

— ئالىيلىرى، ئېيتقانلىرىڭىز توغرا، بىراق جەڭ مەيدانىدا، قورغاننى بارماق بىلەن ئالغىلى بولمايدىكەن، — دەپتۇ.

مېيى يوق قۇيرۇق

بىر كۈنى، پادىشاھ ئەپەندىنى قەستەن ئەخمەق قىلماقچى بولۇپ ئۇنىڭغا:

— ئەپەندى، سىزگە نېمە كېرەك؟ قېنى دەڭ، مەن تەلىپىڭىزنى چوقۇم ئورۇندايمەن، — دەپتۇ.

— خوپ، ئالىيلىرى، ماڭا سەمرىگەن قوينىڭ قۇيرۇقىدىن بىرئاز بەرسىڭىز بولدى، — دەپتۇ ئەپەندى.

پادىشاھ قەستەن ئەپەندىگە بىر ئاپئاق لوبۇ بېرىپتۇ، ئەپەندى لوبۇنى بىر چىشلەپلا توختىماستىن باش چايقاپتۇ.

پادىشاھ ئەپەندىدىن:

— ئەپەندى، نېمىشقا بېشىڭىزنى چايقاۋېرىسىز؟ ئەجەبا، «قوينىڭ قۇيرۇقى»نىڭ تەمى يوقمىكەن؟ — دەپ سوراپتۇ.

— ھۆرمەتلىك ئالىيلىرى، مەن ئىنتايىن ئەپسۇسلىنىۋاتىمەن، سىزنىڭ دۆلىتىڭىزدە قوينىڭ قۇيرۇقىدىمۇ ماي قالماپتۇ! — دەپتۇ ئەپەندى.

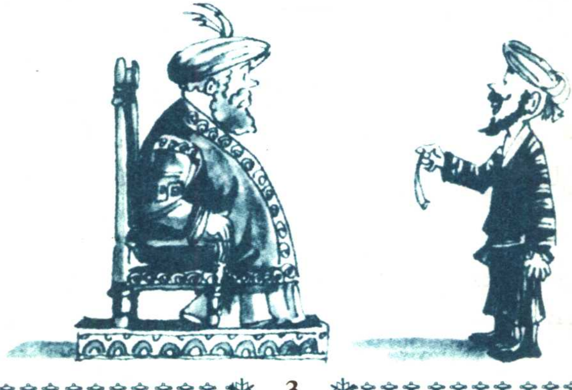

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

ھەميان ۋە ئالماس ئۈزۈك

بىر باي ھەميانىنى يىتتۈرۈپ قويۇپتۇ. ئۇ خەقلەرگە ئەگەر كىم ھەميانىنى تېپىۋېلىپ ئۆنىڭغا تاپشۇرۇپ بەرسە، ھەمياندىكى يۈز تىللانىڭ يېرىمىنى شۇ ئادەمگە سۆيۈنچە قىلىدىغانلىقىنى ئېيتىپتۇ.

بىرقانچە كۈن ئۆتكەندىن كېيىن، بىر كەمبەغەل ھەمەيانىنى تېپىۋېلىپ، بايغا تاپشۇرۇپ بېرىپتۇ. ئاچ كۆز باي تېپىلغان ھەميانىنى كۆرۈپ، ئىچىدىكى تىللانىڭ يېرىمىنى بېرىشكە كۆزى قىيماپتۇ. ئۇ كۆزىنى يۇمۇۋېلىپلا، ھەمياندىكى بىر ئالماس ئۈزۈك يوق دەپ يالغانىنى توقۇپتۇ.

شۇنىڭ بىلەن ئىككىيلەن قازى مەھكىمىسىگە بېرىپتۇ. قازىلىق قىلىۋاتقان ئەپەندى بايدىن سوراپتۇ:

— سىز ھەميانىدا يۈز تىللادىن باشقا يەنە بىر ئالماس ئۈزۈكنىڭ بارلىقىغا يۈزدە يۈز ئىشەنچ قىلالامسىز؟

— شۇنداق، مەن ئاللانىڭ نامىدا قەسەم قىلىپ بېرەلەيمەن، — دەپ قەسەم ئىچىپتۇ باي.

— خوش، ئۇنداق بولسا، — بۇ ھەميانىدا پەقەت يۈز تىللالا بار ئىكەن، سىز ئېيتقان ئالماس ئۈزۈك يوق ئىكەن، شۇنىڭدىن ئايدىڭلاشتۇرغىلى بولىدۇكى، بۇ ھەميان سىز يوقاتقان ھەميان ئەمەس، ئەمدى مەن بۇ ھەميانىنى ئېلىپ قېلىپ، ھەقىقىي ئىگىسىگە تاپشۇرۇپ بېرىمەن. سىز ئىچىدە ئالماس ئۈزۈك بار ھەميانىنى ئىزدەڭ، — دەپتۇ ئەپەندى.

هۆددىسىدىن چىقالماسلىق

بىر كۈنى، پادىشاھ ئەپەندىنى چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا:

— ئەپەندى، مەن سىزنى قازىلىققا تەيىنلىدىم، — دەپتۇ.

— مېنى كەچۈرسىز، ئالىيلىرى، مەن بۇنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالمايمەن، — دەپتۇ ئەپەندى.

— نېمىشقا؟ — دەپ سوراپتۇ پادىشاھ ھەيران بولۇپ.

— ئالىيلىرى، مەن راست گەپ قىلىشنى ياخشى كۆردمەن، راست گەپ قىلىدىغان ئادەم قازى بولالمايدۇ. ئەگەر مەن يالغان گەپ قىلسام، دىلىم بىلەن تىلىم بىردەك بولماي قالىدۇ، ئۇنداق ئادەم قازىلىقنىڭ ھۆددىسىدىن قەتئىي چىقالمايدۇ، — دەپتۇ ئەپەندى.

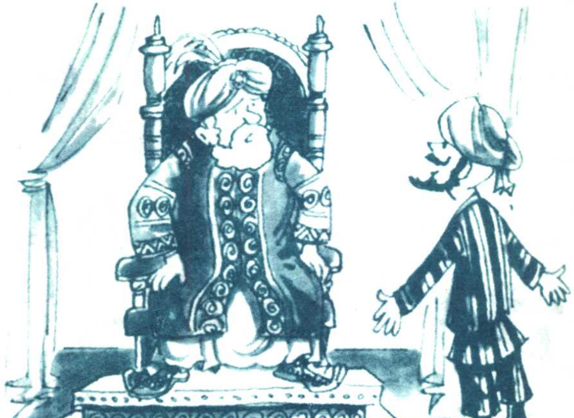

ئاللانىڭ ئىرادىسى

بىر كۈنى، ئەپەندى ئالدىراشچىلىقتا جۇۋىسىنى تەتۈر كىيىۋاپتۇ. بۇنى كۆرگەن بىرەيلەن ئۇنىڭدىن سوراپتۇ:

— ھەي، ئەپەندى، نېمىشقا جۇۋىڭىزنى تەتۈر كىيىۋال-دىڭىز، تۈكلىرى تەتۈر ئۆرۈلۈپ كېتىپتىغۇ؟

ئەپەندى شۇ چاغدىلا ئۆزىنىڭ دىققەتسىزلىكتىن قىلغان-لىقىنى بايقاپتۇ، لېكىن ئۇ چاندۇرماستىن:

— مەن ئاللانىڭ ئىرادىسى بويىچە شۇنداق قىلدىم. ئەگەر جۇۋىنىڭ تۈكلىرى ئىچىدە بولغىنى ياخشى ئىش بول-سا، ئاللا ئۇچارقۇش جانىۋارلارنى ياراتقان چېغىدىلا ئۇلار-نىڭ تۈكىنى ئىچىگە قىلغان بولاتتى. — دەپتۇ.

ئەقىل ۋە ھوقۇق

بىر كۈنى، ئەپەندى بىر باينىڭ بىر كەمبەغەلنى بوزەك قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، تاقەت قىلىپ تۇرالماي، ساراڭنى دوراپ يۈگۈرۈپ بېرىپ باينى بىر شاپىلاق سالپتۇ.

— بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ — دەپتۇ باي خاپا بولۇپ.

— مەن دېگەن ساراڭ، ئۆزۈمنىڭ نېمە ئىش قىلىۋات-قانلىقىمنى بىلمەيمەن، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندى.

شۇنىڭ بىلەن، باي ئەپەندىنىڭ ئەدىبىنى بېرىش ئۈ-چۈن، سۆرەپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئاپىرىپتۇ. ئەپەندى پادى-شاھنى كۆرۈپلا جىم بولۇپ قاپتۇ. پادىشاھ:

— ھە، سەن ساراڭ ئەمەسمىدىڭ؟ بىردەمدىلا ئوڭشى-لىپ قاپسەنغۇ؟ — دەپتۇ.

— مەن باشقىلاردىن ئازراقمۇ قورقمايمەن، بىراق سىزنى كۆرسەملا يۈرىكىم ئاغزىمغا تىقىلىپ قالىدۇ.

— نېمىشقا؟ — دەپ سوراپتۇ پادىشاھ.

— چۈنكى سىز ئەقىل جەھەت-تە مەندىن تۆۋەن، بىراق ھوقۇق جە-ھەتتە مەندىن ئۈس-تۈن تۇرىسىز ئە-مەسمۇ، — دەپ جا-ۋاب بېرىپتۇ ئەپەن-دى.

ئەمەلدارلار

ئەپەندى بىر موللىنىڭ ئۆيىگە مېھمانغا بېرىپتۇ. ھېلىقى موللا ئەتىگەندىن - كەچكىچە ئاغزى - ئاغزىغا تەگمەي چوڭ ئەمەلدارلارنىڭ قىزىقارلىق ئىشلىرىنى سۆزلەپ، ئەپەندىگە بىر پىيالە چايمۇ قۇيماپتۇ.

قورساقلىرى ئېچىپ كوركىراپ كەتكەن ئەپەندى موللىنىڭ گېپىنىڭ بېلىگە تېپىپلا سوراپتۇ:

— ھۆرمەتلىك موللام، ئۇ ئەمەلدارلار تاماق يەمدىكەن، يېمەمدىكەن؟

پارىغا كەلگەن قوينىڭ ئۈستىخىنى

بىر كۈنى بىر مىڭبېگىنىڭ كانىيىغا ئۈستىخان تۇرۇپ قاپتۇ. قىلمىغان چارىسى، چاقىرمىغان تېۋىپى قالماپتۇ، پەقەتلا ئامال بولماپتۇ. مىڭبېگى ئۆلۈشكە ئاز قالغاندا، ئېسىگە ئەپەندى كېلىپ ئۇنى چاقىرىپ كېلىشكە بۇيرۇپتۇ. لېكىن ئەپەندى بىر پارچە قەغەزگە بىرنېمىلەرنى يېزىپ بېرىپلا ئۆزى كەلمەپتۇ.

مىڭبېگى ئالمان - تالمان قەغەزنى ئېچىپ قاراپتىكەن، غەزەپلەنگىنىدىن بويۇنلىرى سوزۇلۇپتۇ - دە، ئۈستىخان كانىيىدىن ئۆتۈپ كېتىپتۇ. ئۇ چوڭقۇر بىر نەپەس ئېلىپتىكەن، قىزىرىپ كەتكەن چىرايىمۇ ئەسلىگە كەپتۇ.

ئەتراپتىكىلەر ھەيران بولۇشۇپ، قەغەزگە قانداق دۇئا يېزىلغانكىن دېيىشىپتۇ. ئەسلىدە ئەپەندى «پارىغا كەلگەن قوينىڭ ئۈستىخىنى» دەپ يازغانىكەن.

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com